

Latweeschu Uwisjes.

Nr. 12.

Zettortdeenâ 18. Merz. 1854.

Druckerts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Karra-sinnas.

No Karra-kaufchanahm taggad mas fo dsird. Ufia stahw meera. Mellâ jubrà plohfabhs nitnas wehtras un Entenderu un Sprantschu Karra-kuggi nedrihst ne fur eet un stahw ofstâ ne zil tahtu no Konstantinopeles. Pee Dohnawas arri mas fo warr darriht nelabba laika un zella dehl. Tikkai 2 tuhstoschi Araberi pee Kalowasch 20. Webruar d. nahfuschî pahre Dohnawu gribbedami Kreeweem pament tohs leelus-gabbalus, ar fo tee tahs Turku laiwas saschani, kas Dohnawâ pee Silistrias stahw. 4 batalljones Kreewu ar 2 rohstehm jahneeku, regimenti Kasaku un 8 leelem-gabbaleem ar Arabereem islahwusches, 50 noschahwuschî, 35 sanehmuschî dsihwus un tohs zittus dsinnuschî atpattal. 1 Kreews noschawts un 15 eewainoti. Arabereem gan ne warr buht labba duhscha us kaufchanohs, jo tee dsihwo pee Egiptes, karstâ semmê fur sneegs un falla ne kad naw redsela. Ir leels pulks Egipteru effoht nodsihts pee Dohnawas Kabbadsineem ar nahtnu bilfehî un plahnem swahrzineem atnahfuschem grubti deefgan eimoht. — Generals Popows 28. Webruar d. 28 Turku laiwas Dohnawâ pee Nikolopoli saschawis un sadesfinajis.

Turku Keisers Abdul-Meschids taggad 4 no sawahm paschahm meitahm isprezjesis saweem angstu Ministeru un Generalu dehleem, gribbedams zaur to schohs angstus Kungus peelabbinah, lai tam uslizzi klanfa. Bet scheem Kungeem par fo gohdu arri ja ismaksâ labba nauda. Weens no teem Kei-

seram ismaksajis pufsohtru Milljonu Turku naudâ. Ta wezzaka no schihm meitahm 14 gaddus, ta jaunaka tikkai 8 gaddus wezza! Tad irr Turkeem tizziba!!

Tee Greekeri (kristigi zilweti) Turku semmê wiffâs mallâs sahî zeltees prett Turkeem un daschâ kaufchanahs tohs jaw itt labbi uswinnejuschi, tâ ka Turki Entenderus un Sprantschus luhguschî lai nahfoht teem paligâ ir prett Greekereem. Ar kahdeem kuggeem jaw effoht nobrankuschî.

Uwisjes lassam, ka Entenderu Karra-kuggi, kahdi 14, no sawa Karra-ohsta Spithed pee Portsmuts pilschta, 27tâ Webruar d. jaw effoht isbrankuschî, gribbedami nahft us muhsu jubru. Olseineru semmê, Kibles Ohstâ (kas peederer pee Dahnû walts) gribboht palitt un gaidiht, kameht wehl nahfsoht kahdi 8 Entenderu Karra-kuggi. Tur arri gribboht sagaidiht Sprantschu Karra-kuggus, kas gan sohlijuschî teem nahft libd, bet ne sinn, kâlabb tee naw nahfuschî. Muhsu jubemalla wehl wiffur sasalluse.

Taggad wiffi waldineekt schweschâs semmês sawus Karra-spehtus taifa gattawus, sawus rohbeschus gribbedami pasargahî no Karra; jo ne weens ne sinn fo Entenderu un Sprantschi, kas tit nitni us Karra, ihstî nobohmajuschî darriht. Ir Eistrikeru Keisers itt leeln Karra-spehtu nolizzis Ungeru semmê, pee Dohnawas angschpuffe, lai Turki ne eedohmajahs eelaustees. Bareisi ka wiffi un itkates sawas durwis aisslehdi un satga pee laika, tad sagis ne warr eelaustees.

Handwritten signature or text at the bottom of the page.

Muhsu Belgawa taggad lauzineeku vil-
la kà us jauneem Jahneem; jo no wiffahm
Kurfemmes muischahm sabraukuschi muischnee-
ki, rentes-kungi un semneeki, zitti ar nekruh-
scheem, zitti ar Krohna sirgeem. Prohti, preeksch
3 gaddeem iffatra muischa kahdu saldatu fir-
gu bij nehmuise mittinaht un taggad to at-
kal atdohd. Kahdi 9 simts firgi effoht sa-
westi, to saldati un wirtsneeki atkal sanemm
schehliga Keisera wahrda pateikdami par
mihligu ismittinaschanu.

No Werrowas meesta Widsemmé.

Tai 27ta Janwar m. d. sanahkuschi no
meesta un tur apfahrt dshwodameem wairaf ne
kà simts us billjeteem attaisii saldati, kam
nu sinna, kà ja-eet atpakkal katram sawà wee-
tâ. Zeenigs mahzitajs apnehmees ar teem
kohpâ Deewa wahrduis turreht. Basnizas
pultsteni atskanneja un sauze tohs Deewa
namâ, un tee lithd ar sawahm seewahm,
raddeem un draugeem un dauds zitteem ee-
gahjuschi basnizâ. Pehz nodseedatas dseemas
zeenigs mahzitajs runnais no Deewa wahr-
deem tâ, kà tee wisseem gahjuschi pee firds,
un daschs sawas affaras ne warreja waldbht.
Pehz swehtischanas wahredeem saldati dewu-
schees zetta, un winnu seewas, raddi un lab-
bi draugi gahjuschi tohs pawaddiht, un tee
schkibruschees, gan ar flapjahm azzim, bet ar
swehtu preeku un lihgsnibu firdi, ustizeda-
mi stipram Deewam, kas teem tizzibu dewis
un usturrejis, kà tee warrejuschi fazziht: jeb-
schu tuhstoschi kriht pa labbu rohku un desmits
tuhstoschi (10,000) pa freisu rohku, tatschu
mehs ne bihtames, un: es sinnu mannu Pe-
sitaju dshwu effam un winsch buhs tas peh-
digais, kas us manneem pihschleem stahwehs!
jo tee eijohht karrâ Deewam par gohdu un
tehwu-semmei par labbu.

W. Zirriht.

Gulbis un uhdris.

Wezs kapleine Stammann stahia: Sahju
kaldurein iszeeretees pee Peela-Schwerihnes
esara (Wahzjemme), un no ar leekeem koh-
keem awanguscha patalna, kas ne tahlu no
pilsata, us semmaku esara mallu dewohs sa-
wadus gleemeschus melleht. Eijohht — no
needreem kas pa kahdahm weetahm no mal-
las us esaru aug un sche stahw kà meschs,
— dsirdu ehrnigu ne-eerastu trohksni. Pee-
li uhdens sabbaki mannim bija kahjâs, ee-
laischohs tad jo tahlaki eeksch teem needreem
un redsu gulbi sawâ perrekti kas ar negantu
spehtu ar saweem spahneem fitt; turklat e-
rangu arri uhdra galwu kas ar daschadahm
usmahschanahm, gan no schihs gan no zit-
tas puffes no uhdens islehtdams melleja gul-
bi aisdshht noht no perrekta. Kad tâ un
winnam ne isdewahs, tad wehl jo wairaf sa-
nemnahs, rihflu atplehstu walkam ar spihdo-
schahm azzim uhdris dohdahs wirsu. Breesnigs
spehreens ar spahrni uhdris gahje tahlu proh-
jam eeksch needreem. Dohmaju: dro'schigs
putnis, tu labbi zihuijees! — kamehr gulbis
purrijaja spahrnus, pazehlahs, perrekti pah-
raudsjia, itt kà pantus skaitidams woi ne
truhksni kahds, un tad tohs kohpâ salikke.
Wehl reisi purrijaja sawas baltas spalwinas
un scho to spalwu, kas zihuischanâ bija sa-
speesta, zaur deggumi wille to gluddinadams.

Rang tad attal katlu augsti pazehle, itt
stipri usklaufinadams. Es wehl ne ko ne re-
dseju, tik kahdu gabbalu tahlumâ, — jebchu
itt ne kahds wehsch ne bija, needru galli ku-
stehahs ar lihumeem, tad driht apstahjahs.
Bet ahtri sawus warrenus spahrnus isplehte,
wissi spalwi palikke attal kà stahwu, ar at-
plehstu deggumi, kleegdams laischahs pah-
deni schury un tury un fargaja ar saweem
spahrneem: uhdris bij attal klat, pazehlahs
no uhdens ahra un melleja taggad ne ween
gulbi aisdshht noht, bet pascham uskriht. —
Zihuischana palikke arween jo nahwiga, tee
needri wissapfahrt bija salauhti, uhdens augsti

lehze us augschu; nabbagam putnim jaw tez-
zeja affinis. Gan wehl tápat daschu spehree-
ni uhdris dabbuja. — Puhlejohs pats jo tu-
waki tapt un zaur blauschanahm un zaur
fischannu us uhdeni to swehru aisdsiht, jo gul-
ba spehreeni palitte arween jo wahjati. Bet
tohs zihnitaus paschus wairs ne dsirdeja
nedf tohs redseju; gan tee ikweens dohmaja:
„Woi es woi tu!“ — Wehl warrens speh-
reens! — bija jadohma ka uhdris nosists, jo
ká bes dsihwibas uhdenim wirsu gulleja; bet
ar sibbens ahtrumu atkal sanemmahs, gree-
schahs, un peekussuscham putnim eeschauj soh-
bus dsilli kruhtis. Gersch sawahm negantahm
sahpehm firdigs putnis ar aplehsteem spahr-
neem zellahs un mekle woi ne warroht ar
zeetu degguni to cenaidneeku no sewim atraut.
Bet uhdris palitte zeeti eefohdees, jebshu ká
bes dsihwibas, pee gulba kruhtim.

Re nu laiwa laischahs zaur needreem,
sweijneeks peebranze klast, kas arri to stipru
un ne-erastu trohlsni bija dsirdejis. Brau-
zam abbi aschi lihds to zihnischanas weetu.
Zur aisnachtschi — gulbis jaw nokritte no
sawa perreka, wehl ar weenu spahrnu tohs
pantus aplahdams. Bet abbi bija pagallam,
gulbis un uhdris. R — U.

No Dunawas (Podunaj) draudses Zlufftes aprinki.

Danni isgahjuscha gadda Dezember meh-
nescha 13ta deenâ, treschâ Adwents swehdec-
nâ, tik to saulei uslezsoht, ikweens kas to laif
laufâ (ahra) gaddijahs, warreja padebbesi tur
tur saule waffara brohfasts-laifu rahda re-
dseht weenu spohschu sarkani-bahlu krusa-sih-
mi, kas no saules-lehfschanas-weetas zelda-
mees, pahrs ohleschu plats, un to appafsch
plezzu (raggu) trihs reis garraku, ne ká tohs
wirsejus israhdidams, wesselu puhs stundu
stahweja. Kad tas krusis, kurra spohschums
warren tohschi isstattijahs, beidse nodissi, tad
tuhlin weena leela anka ar snergu eesahze plo-
fitees. Tahdas un tai lihdsigas debbes-sih-

mes, no sapibschanahs to saules jeb mehness
starru ar mahkoneem mehds atrastees, to-
mehr paschi dabbas sinnataji un gaisa no-
wehrotaji ne warr to istulfoht, kalabb dasch-
deen tahdas lectas redsamahs; jo Deewa dar-
bi irr un paleet ne isdibbinajami! Ka schi
K r u s t a - s i h m e mahkonos 13ta Dezember
deenâ, no daudseem Podunaj un Dignajes
draudsu lohzeleem pee debbes redseta, to ap-
leezina Sorotschinski.

Grahmatneeku preeks.

Kad tewi, lassitais mihlais prassitu: par
to gan laudis pasaulê preezajahs? tad tu lai-
kam atbildesti: kas tad nu gan warr isfin-
nacht un isteikt wissus lauschu preekus? Ar
preekeem tápat, ká ar ehdenecm, kas zittam
gahrds, tas zitteem reebj, kas zitteem eet pee
firds, to zits labpraht ne pee mittes ne pee-
leef wis. Par to zilweks, behrns buhdams
preezajees-leelâ preeká, to pahrsmeij palizzis
leets. Us to zits dsinnees un lausees wissâ
spehkâ, lai tam leef rohkâ, tas, rohkâ, tizzis
tam apnihsst drihs. Par to zits labpraht woi
sawu dwehseli isdohd, par to zits ne dohtu
ne kapeiku. Tad lai nu zilweks isteiz, zit
laudim preeku pasaulê!

Al mannu suhru, grubtu deenin! Tad grah-
matneeku preeks laikam woi tahds, kas pa-
scheem tahds gahrds, kahds isfalluscheem mai-
ses reezeninsch, bet zittam tihras wehrmeles
ween, un Latweeschu Awises un wissas tahs
jaunas Latweeschu grahmatas, kas schiinnis
muhfu laikos isplankst beesi ká puffedes pawaf-
sara un irr grahmatneekeem gan solda smar-
scha, zitteem smirdehs ween pretti! Nu lai
smird, kam smird, Awischu lassitajeem peemih-
lehs ta puffedes kas grahmatu laufâ isplankst
schinni gaddâ paschâ pirmâ mehness, to dahrs-
neeki, kas to andsejuschi, nosaufuschu par:
„Grahmatneeku preeku,“ un kas naw
klaja, bet zekulina, jo astoni stahsti dohd dsih-
wibas smarschu us dsihwibu.

Dai nu gan mannist manna, ka no wah-
zeeschu dahra pahrsahdita Patweeschu dahra,
jo weetu weetahm prastis Patweetis, kam naw
ne smaktas no Wahju wallodas, laikam faz-
zihs: to jau ne sanemmu wis, taf grahmatina
buhš un buhš grahmatneeku preeks un tas to
pirzis, teescham ne fazzihs wis:
Dai Deews man atmakfa to kwarti to
par to grahmatur esmu tehrejis. B. 1. 1. 1.

Refrenscha: dseefmina.

Wab. Tschund muš ich weg von hier.

1.

Nu ar Deewu mihtaki,
Rabbi, brahki, draugi;
Nu ar Deewu, wezzaki,
Kas til labbi, jauti;
Nu ar Deewu sirsina,
Kas ne senn noluhkota;
Man irr ja-est tabki,
Kur jaw zitti brahki!

2.

Dohbeeteš til meerà juhs
Redsam Deewa sinnu;
Tehwa semme sauz jaw muhs,
Aisstabweht buhš wifanu.
Drohschà prahtà aiseeschu,
Ustizzigi kalposchu;
Nahlschu ar' pehz gaddeem,
Schrst pee mihteem raddeem.

3.
Un kad arri nomirtu
Sweschà weetà kahbà,
Peeminà tal paliktu;
Deews par wisseem gabda! —
Kad arr draugi redstohs
Zittos swehtos dshwohtos,
Tur tur Deewa laudis
Wairs to nahwi baudihš.

4.

Nu ar Deewu sehtina,
Kur es dšimmiš, andsiš;
Nu ar Deewu bahniza,
Kur Deews manni saubsiš. —
Dshwojeet nu wesseli
Wissi, wissi lautini! —
Deews ar mihtu prahtu
Buhš mums allasch klatu!!
E. F. Schönberg.

Studdinaschanas.

Kahba stohlmeistereene, pee kurras zitti behrni
jaw eet stohla, behrnus un jauneklus kas stohla eet,
pee sewim nammà gribb turreht. Klatatas sinnas
dabbujamas pee Hoffmann un Johannsohn.

5 juhdes no Bauskas pee Dhsola-Pomuscha
peeberrigas diwas masas muishas no Turgeem
1854 gabda us arenti irr isdohdamas us 12 gab-
deem. Dirma masa muishcha tur 600 puhruweetas
lauku un 200 puhruweetas ptawu. Dhra masa
muishcha tur 420 puhruweetas lauku un 150 puhru-
weetas ptawu. Abbahm wisszaur kweeschu semme

S i n n a.

Dauds Awischu-lasitaji no Kurjemmes un Bidsemmes mums rakstidami luhguschi,
lai jelle teem sarastitu sinnas par to, zil leela Kreewu, Turku, Calenderu, Sprantschu, Pruh-
schu, Eisrikeru un zittas semmes, kahdas un kur tahs effoht, zil tahm ta karea-spehka un ee-
nahschanas re. Wissuwairak gribb, lai teem dohdoht bildi jeb lantkarti par schihm sem-
mehm un tahm weetahm, kur taggad kareo, lai warroht labbaki saprast tahs karea-sinnas. Luhg-
schana gan labba un no sirds klausisim zil til ween buhš spehka, bet ne tizzeet draugi, zil mas mums
tahs wakas, zil to darbu! Tomehr zil spehsim dohsim pa gabbaleem Awisšes lasiht. Labbi gan buh-
tu, kad kahds zeen. mahzitajs mums gribbetu pee tam weepalihdseht. Tur prettiim par to lant-
karti jeb semmu bildi jasakfa ta: jaw senn deenahm Patweeschem to gribbejam sagabdaht; bet
to bildi drukkeht maks wairak ka simts sudr. rubl. Tas weenam par dauds. Bet ja nu sinna-
tum, ka ilkatrs Awischu lasitajs par tahdu lantkartu (1 bohgeni leelu) 6 kapeikus s. n. gribbetu
maksah un mums atsuhtih, tad to bildi par wissahm Ciropijas semmehm un tahm karea
weetahm us 14 pehdu leelu bohgeni gan warretum sataisiht un ilkatram ar Awisshem nosuhtih.
Ja ne gaddahs pahrs tuhstoschu, kas to gribb nemt, tad par til lehtu naudu to gan ne warr tai-
siht. Stohlas behrnee in gan buhtu itt derriga un wajadsiga leeta. Ko dohmajeet par to?
Ja gribbeet tad dohdeet mums zaur saweem zeen. mahzitajeem ahtri sinnas. Schulz.

Dr. H. W. Dr. H. W.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas bufess: Oberlehrer G. Blaesé, Zensor.
No. 81.

No ſweſchâ ſemmê warr redſecht un dſirdeht par Deewa walſtibas leetahm.

(Beigums.)

Nu gan es esmu juns jau labbu teefu iſtahi-
ſtijis miſli laſſitaji, par Deewa walſtibas leetahm,
kâ eet ar tahm ſweſchâ ſemmê: — fo dohmajeet
— man irr norakſtita leela gra mata, fur ikwacka-
râ es celikku wiſſas tahs jaunas leetas, fo tai dee-
nâ biju redſejis un dſirdejis, — tur irr fo ſtahtſiht.
— Un ja juns ween patiht, un muhsu Awiſchu
zeenihts apgahdatajs to ne nemm par launu, ka
ſchohs ſtahtſtus iſtaſu tit leelus garrus — tad es
naw apnizjis wehl iſtahiſiht, fo peeminneht man
paſcham tahds preeks, itt ka es buhtu woi ohtru-
ceis to zellu iſtaigajis: Bet fo nu wehl peeliffchu
juns jaunu klah? Rahdas es leelus ſlawetus Dee-
wawihrus esmu redſejis un dſirdejis winnu Dee-
wa wahrdu, fo juhs warrbuht dauds ne rehſina-
ſect, jo juhs winnu wahrdu ne paſiſtat, — to
ween juns warru ſazziht, ka laudis tur par dauds
ſkreen teem tâ ſaktoht ſlaweteem mahzitajeem pak-
tal, itt kâ ſchee buhtu tahdi, kas warr ſwehtus dar-
riht. Mahzitaji naw nekas wairak kâ Bahwils
rahda, ka tee no Deewa iſredſeti rihti, kam buhs
ta Kunga wahrdu neſt preeksch laudim, — bet
ja tu to rihtu wairak zeeni par to wahrdu, kas tam
irr janefs preekschâ, tad tu tam Kungam atrauj
winna gohdu un to dohdi zilwekam. Tur irr al-
laſch japeeminn ſwehtais Bahwils, kas ne nahze ar
angſtu wallobu jeb gudribu, to Deewa leeji bu pa-
ſtuddinacht, bet kas ſazzija: kad es esmu wahſch,
tad es esmu ſpehzigis. — Bet warrbuht wairak
juns patiks dſirdeht par tahm baſnizahm, par teem
ſtalteem glihteem Deewanammeem, fo es esmu
dabbujis redſecht. — Luttera draudſehm irr maſ
tahdu leelu ſpohſchu Deewanammu. Dauds Lut-
tera draudſes irr Wahjſemine, kas ne pawiffam ne
ſpehj ſewinu Deewanammu uſtaſiht woi ſawus

mahzitajus uſturreht, — bet tahdahm draudſehm
peepalihdſecht no Kristus puffes, atkal ſchinnis peh-
digds gaddds irr zehluſchas jaunas beedribas, kas
wahrdu irr dabbujuschas no ta wihra, kas pee wiſ-
ſeem Ewangeliuma tizzigeem labbâ peeminnâ irr
jaturr, no Sweedru Kehninga Guſtaw Adolfa, kas
preeksch 200 gaddeem no ſawas ſemmes atnahze
par juhru pahr us Wahjſemmi, ar leelu karraspeh-
ku palihdſecht Luttera laudim tanni breeſmigâ karrâ,
fur 30 gaddus no weetas kahwahs ar Katto-
leem par tizzibas leetahm. Tas irr tas patſ Keh-
ningſch, kas ne weenâ karrakauſchanâ ne gahje —
kad papreeksch ne bij ar wiſſu ſawu karraspehku
zelds nomettees un Deewu luhds — woi kahdu
Luttera dſeesminu nodſeedajis, kâ ſcho: Deewds
Kungs irr muhsu ſupra pilſ, woi to: Tu Dee-
wa draudi nebeddajees, un kas ſawas tizzibas
apleezinſcham apſeegeleja ar affinim, — jo ne zit
tahn no Leipzigas pilſſehia, fur winna laudis tikpat
uſwinneja, cenaidneeka lohde winnu gahje pee ſem-
med. To weetu wehl rahda weens peeminneſcha-
nas akmins kas tur irr likts: kas ahdu uſwalks,
kas winnam to deenu bij muggurâ, nahze cenaid-
neeku rohſas un winnu ar wiſſahm affinim aptra-
pitu rahda Gſtreikeru Keiſera galwas pilſſehâ Wih-
ne, — winna kappura fruhschu brunnas un gar-
ru johbinu es Dresdenes pilſſehâ esmu redſejis.
Nu redſect, ſchim Deewawihram par peeminne-
ſcham ſchahs beedribas muhsu deenas irr zehlu-
ſchees, fur mett naudu no miheſtibas, tahdahm
draudſehm kas te kâ iſllihduſchas ſweſchâ ſemine —
palihdſecht Deewanammu uſtaſiht un mahzitajus
uſturreht. Bet arri tur, fur Luttera laudis ween
dſihtwo — kai gan arri leelu ſmuſtu baſnizu truh-
kums naw, tomehr tit maſtigi leelus un ſpohſchus,
kâ ſtattoleem irr, aplam jau neredſehs. Par
wiſſahm zittahm leela irr Kôlnes pilſſehâ pee Rhein
uppes, fo ſauz Dohmes baſnizu. Jau irr 600
gaddi, ka jahze buhtweht, un 200 gaddus darbs

nestahweja meera — un tomeht nedabbuja gattawu, — ditous tohrnus gribbeja list, bet weens us pussi nahze gattawo, ohtrs wairak natu ka pahru pehbu no semmes iszelt, — patruhke laudim nau das, nosubde winnu tizzibas spehks un preeks. Bet nu irr atkal kahdi 10 gaddi ka Pruhshu Kehminsch patwehleja no jauna rohku peelikt pee darba, — ifgabbus ideet pee buhtweschanas pufsohtr flints tuhtstoschi dahlderu, — un wehl ta patte nauda ifgabbus irr jaleek flaht — tad nahks winna gattawa pehz 25 gaddeem. Lihbs schim Deetwa wahrdi tikke turreti altara kohil ween, bet scho gabbu to seenu no-ahredihks kas kohri schfirr no paschas leelas basnizas — un tad winna buhs no weena galla lihbs ohtram wairak par 100 assu gara. Kad schinnis Deetwa pagalinjods nahk eekschâ tad jabrihnojahs par to leelumu, par to baggatibu kas wissur redsama, lohgu ruhtes wissas no raibahm glahschin, ikfats lohgs, fo nu leek jaunu makfa wairak par 1000 dahbereem. Pee basnizas weens kamburtinsch, kur rahda to triju Kehninu — kas nahze Pestitaju peeluhgt, kaulud, — tee irr eelikti leelâ schfirrâ kas kâ sahrks isflattahs, no tihra sudraba ar pufsohtr tuhtstohsch dahrgem amineem apflahts, — wiss tas schfirrâ makfa wairak par pufsohtr Milljonu dahlderu, — kas to naudu mahf isflaitiht, tas lai brihnojahs par tahdu baggatibu! Likpat leelu basnizu kâ scho, wehl esnu redsejis us pascheem Frantschu rohbescheem, Straßburgas pilsehtâ, — tur paschâ tohrna wirsgallâ stahwedams leelu pussi no Wahz-, Frantschu- un Schweizeru semmes warreja redseht: bet kas bihstahs, tas lai ne kapp, jo paschâ gallâ kad stahw, tad jadohma, ka kritihks ar wissu tohrni semme. Wehl ditwas tahdas basnizas esnu redsejis, kur jabrihnojahs, fo tizzibas spehks spehj isdarriht, weenu Freiburgâ ohtru Bihne, kur paschâ tanni deenâ, kad es biju, jaunu bistapu eewedde eekschâ. — Kahds tur lauschu pulks bij lassijees, gribbedams to kardinalu redseht fo patz Pahwestis no Rohmas bij suhtijis, — kahdu baggatu spohschumu tur rahdija Kattoli, kahdu tur jaunu dseebaschanu warreja dsiedeht, — to warrat dohmaht.

Bet nu greefsimees atkal awakkal no teem nedshweem amineem pee teem dsihweem — kas irr us-

taifiti par garrigu naminu us to pamattu to apustulu un praweeschu, kurrâ patz Jesus Kristus irr tas stuhra afmins. — Tad man kâ Luttera mahzitajam gan wissu wairak irr ja-eedohma tas Deetwa wihs — kas par jitteem wairak pee ta garriga namina ustaisichanas irr darbojees un puhlejees, kurrâ patz tas Kungs swaidijis ar sawu Garru un abrunnojis ar sawu Deetwa spehku, ka zaur winna stwehtu darboschanu Deetwa draudse usauge par stwehtu Deewanamnu eeksch ta Kunga. Mahrtina Luttera pehdas Wahzsemme nau isdschias, to warrat dohmaht, un kas pehz winna wahrda sauzahs, tam gan bij ja-eet winna pehdahm paktal. Man pascham gauhchi schehl, ka zelsch kâ ne isde wahs tanni pilsehtâ ee-eet, kur winnsch dsihwojis un mahzjis, kur wiss wairak winna darboschanas eefahkums bij redsam, kad pirmas Deetwa mahzibas peesitte pee basnizas durwim, un ahrrpufd wahrteem satedsinaja ar ugguni Pahwesta grahmata, ar fo tas winnu gribbeja pasuddinaht. Us mahju steigdamees man Wittenberges pilsehtam bij jastreen garram, bet winna basnizas tohrnus redseju no tahlenes. Bet weenu weetinu labpraht wehl bedsoht gribbu peeminneht, kur ar stwehtu preeku pufdeenu mittedamam, firds tikke kustinata no wissahw tahnu peeminneschanas leetahm fo redseju, no tah Deetwa schehlastibas leeluma, kas schaf weetâ par rahdijusees. Mas bij tas kamburtinsch kur eegahju bet leels tas gaischums, kas no schihks weetas isgahjis, kur Mahrtin Lutters Bihbeli pahrtullokij Wahz wallodâ, ar to scho debbesu gaischuminu kaktik ilgu laiku bijis apsehpts, atkal wisseem laudim eedohdams. Ittin angstâ amina klinti ta pils irr listâ fo sauz Wartburg, pee Eisenach pilsehtâ, un gruhti nopuhdamees paschâ karstâ waffaras saul uslahpam ar pasihstamu labbu draugu, kas man tahs leetas wissas tur gribbeja eerahdihht, zaur teem pascheem ar dselsu apflahteem wahrteem ee-eedam kur Lutteru 4tâ Mai 1521 gaddâ paschâ pufsnattâ eewedde. Winsch nupat Worms pilsehtâ paschâ Wahz Keisera un wissa to angstu kungu un bistapu preekschâ sawu tizzibu drohschi bij apleezinajis, us to pasahwedams, ka winnam taifniba, un ka awakkal ne buhschoht nemt ne weenu wahrdinu, jo winnam ne parahda no Deetwa raksteem ka teem

pretti effoht mahzijs. — No Worms us mahju cedamē — wianna draugi bijajahs, ka tee cenaidneeki us wiannu buhschoht launu prahnu tarreht, un pa zekku cedamam un pascham nesinnadamam us kritte us reis jahneeki wirsū kas wiannu istowille no wahgeem ahra, sehbinaja sircam muggurā, un pawabbija tumschā nakti us Wartburgas pilli — ar to gribbedami wiannu isglaht, ka lai neweenē wianna dsihwibu ne aisteechoht. Wahzsemme drihs idgahje ta walloda, ka Lutters pasuddis, un cenaidneeki preezajahs; bet tikkam winsch kluffi un meerigi dsihwoja tanni pilli, un ne weens wiannu ne pasinne, paschi pils laudis ne, — bet tas pilskungs wiannu ar leclu sohbinu apbrunnos is un par junkur Jorgi sauldams wiannu bij peenehmis pee satveem laudim. To kamburtinu fur winsch tad dsihwoja — tahdu paschu wehl reds schodeenu ka tobrihd bijs, — tur irr wianna gulta, fur gullejis, wianna krehslis, fur sehbejis, wianna luhgschanas beakis, fur daschbrihd zekds nomesdamees, satvu Deetwa buhs pecluhdis, wianna galds, fur eeksch Deetwa leetahm darbodamees — Bihbeli pahrtulkoja. Par paschu galdu pahr reds pee seenas to weetu, fur winsch wellam effoht mettis ar tintes glohsk, kas tas wiannam usnahdamees ne effoht lahtwis Bihbelē strahdht, — taggad tur reds leclu zaurumu, ko Entendeki un zitti laudis irr isnahbuschi, no tahm kalku druppalinahm gribbedami tahdu majumu par peemlneschanu dabuht, ko winsch ar tinti apraipijis. Un teescham teesa, kas wels to warretu atpaffak greest, ko Lutters toreis ar tinti raksidams istaisijis, winsch dohtu woi pufs pasauli par to! — Bet kas irr Luttera draugs un Ewangelioma tizzigē, kas to weetinu redsejis, fur patē tas kungē zaur satwa kalpa darboshanu tik leelas leelas istaisijis, zittadi ne warr, ka rohkas pazelt un flaweht wianna wahrdu, ka winsch mums to mantu irr atbeewis atpaffak, kas irr mums ta dahgaka par wiffahm, satvu swehtu Deetwa wahrdu, kas, ka spihbedama swezze tumschā weeta eespihd eekschā, teekams ta deenā aust, un ta rihta swaigine uslez muhsu sirdis!

To flawejeet arri juhs, mihi tizzibas beedri — kas sweschās semmēs ne effect redsejusch — bet turreem tomehr truhkums nau no schihs weenas

leelas, ko wajjaga, no schihs dahrgas Deetwa mantinas. To jumē warr apleezinaht — kas nu irr sweschu semmi irr istaigajis, kas tur pahrluhkojis ziltweku dsihwibu, ziltweku tizzibu, ziltweku laizigu un muhschigu labbklahschanu, — warr arri dsan dsihwoht muhsu mihtā Widsemmitē — ja ween — ka tas apustuls rahda — mehē turram kas mums irraid, ka ne weens muhsu trohni ne atnem. Ta ka no schihs masas bet Deetwa apwehtibas semmitēs ilgaddus maisēs leclu teesu eewoedd ar fuggeem, ar ko sweschā semmē laudis warr pahrtikt pee mersas, — tapat mums arri dsan ka dsihwibas maisite wehl aug Deetwa lauzindē, kas muhsu dtuchseles warr darriht swehtas, tapat wehl tas debbesu-gaischuminsch wehl spihd Deetwa lukturōs. Ja ween paschi mehē to ne leekam ap pasch puhra, ja ween paschi mehē preezajamees par to zekku to Deetwa leezibu wairak, ne ka par wiffadu baggatibu, — ja pascheem mums pehz schihs Deetwa mantinas tahda sirdē isfalschana, tahda swehta sirdē ilgoshana, ka to weenu dahrgu peheli atraddusch, mehē noeitam un wiffu pahrdohdami kas mums irraid, to pirkam, — tad nau behdas, — tad arri Deetwa walstiba pee mums nahkusi, — tad mehē Deetwa walstibas beheni un peederrigi buhdami satwā laikā arri wianna gohdibas mantineeki buhsm!

S. 1. g.

Breesmigas kafsas.

Wirfrakstu islassijis, dascham gan ne patihks, un warr buht fazzihē: ko nu no kafsahm gan labba ko warretu rakstihē? Jo kafsas jaw irr bijaschad no pasaules eefahkuma, un arri wehl buhs kamehr ziltweki wirs semmēs dsihwohs. Teesa gan, bet wiffas kafsas nau weenadas, jo zittas irr to paganu un zittas irr to Deetwa-tizzigu kafsas. Las sam Ewangeliomā, ka arri Rahnā eeksch Galilejas kafsas bijuschas, fur patē mihtais Pestitais us kafsahm luhgtē bijs, un fur win sch gohdigus jaunus laudis baggatigi apdahlwinajis, uhdeni par wiannu pahrtwehtidams un zaur to satvu leclu gohdibu parahdidams. Ne warram leegtees ka schē gohdigi

Jauni laudis bijufchi, tapeh; ka patš tas Kungš ne-
 smahbeja pee winneem eet un winnuš tik augsti pa-
 gohdiaht. Bet woi nu gan muhsu kashās arri
 tam mihlam Pēstitajam weetas buhtu, jebfchu
 Winfch ikdeenāš garrigi pee mums naht, gribbe-
 dams muhs sivehtihst ar fatwas ſchehlaftibaš bagga-
 tahm dahwanahm? Ak! Deewam ſchehl, gan retti
 Winfch pee mums mahjaš weetinu atrastu, un ih-
 paſchi muhsu kashās ne, kur Winna ſwehtaiš
 wahrds no pcedſchruſcheem zilwekeem tohp tik bes-
 deetwigi ſaimohts un nizzinahts, un kur jau zits
 kungš irr par kaſhu wezzaju un walbineeku eezeltš,
 prohti: tas Kungš tahš tumfibaš un Kristuš ee-
 naidneekš. Nu kur tahds Kungš jau walda, tur
 ta ſwehta triadiba wairš mahjaš weetinu neatrohd,
 bet tahdu weetu atſtahj tam ſahtanam par ſamaita-
 ſchanu, jo Kristuš ar Belialu neſadert kohpā.
 Dſirdesim: ſcho rudden baggatāš ſemneeku mah-
 jaš bija beſkaunigu jaunu lauſchu kashās, kurru
 laulibaš dſihwoſchanāš eefahkums jau peh; negan-
 taš paganu wihses bija powaddihts, jo bruhte
 jau preekſch laulaſchanāš kahdus mehneſchus biſa
 pahriweſta un, beſkaunigi ar bruhtganu kohpā dſih-
 wodama, atſihhta tappuſe. Te nu arri ihpaſchi pee
 kaſhahm patš launaiš ſpehzigu ideen walbija, un tas
 gan ſinnams kā tur klahjahs, kur ſchis tas Kungš
 irraid. Tur eet breeſmigi, tur rihschanāš un plih-
 teſchanāš, tur kauſchanāš un ſlepkatwibaš, un ta
 arri bija ſchinnis kashās. Jo dautš kaſhneeki, ſa-
 wu prahtu pahrdſchruſchi, ſakahtwahs, un arri patš
 bruhtgans, pcedſchris buhdams, ar kaſhdeem kaſh-
 neekem ſahje kantees. Bruhte, to redſedama, pee-
 gahje un luhdſe bruhtganu, lai jelle apdohmajohht
 to darroht, bet ſchis, niſnuma pilnš, detwe bruhtei
 ar kaſhu tahdu ſpehremi pa kruhtim, ka nabbadſite
 augſchpehdu pee ſemmes kritte un apgihbe. Peh;
 brihtina gan no gihbla pamohdahs, bet tad wehl
 jo breeſmigāš dſemdeschanāš ſahpes uſnahje, un

peh; ilgahm ſahpehm nelaitā aiſgahje tas grehtu
 augliš, kam ta atreebſchana ne ſahtwe dſihtwohl.
 Jauni lautini, woi juhs arri tahdas kashās tur
 reſeet?!

S. Prinz.

Rā eenaidneekam ja-atreebjahs.

To lai mehš no ſcha ſtahta mahzamees.
 Dſihwoja Amerikas ſemme brangs un goh-
 digš ſaimneekš, Nilſonš wahrdā, bet winna
 nahburgš Tohmš wiš tahds ne bij; bet peh;
 ar ſchis palikke gohdigs wihrš. Un ta tri-
 leela laime, kad kaſhdš zilwekš ſawu niſnu
 zekku atſtahj un atgreeschaš. — Nilſona ſirgš
 bij norahwees un eefſchrehiš Tohma labbiā.
 Tohmš to tur atraddiš ſanehme un — no-
 ſiblaia. Nilſonš tahtin gahje ſawu ſirgu
 mekleht, un Tohmš nu tam ſahtſija kur ſirgš
 eſfoht un ka to bes labbaš maſſas jaw ne
 iſdohſchoht, un ſazzija: „Ja wehl kaſhdu reiſ
 tawu ſirgu twerſchu, tad aiſmaſſaſi dubbult.“
 Nilſonš ſchim pretti: Nahburgš mihtals,
 naw ilgi kad kaſhdā nakli tawāš gohwis wiſ-
 ſaš manā plawā bij ſagahjuſchaš; to redſe-
 jiš, eš gahju un tahš ſadſinnu tawā laidarā
 wahretāš aiſtaſiſju labbi zeeti, ka wairš ne
 warreja tiſt ahrā; — bet ja tas wehl kaſhdu
 reiſ tā notiks, eš eeſchu un darrifchu atkal
 tāpat!
 Tohmš, ſcho dſirededams, nokaunejahs wor-
 ren, un ne ſinnaja ko Nilſonam atbildeht un
 ko darriht; ſchrehe ahtri pa durwim ahrā, un
 ſirgu nahburgam atdewe bes maſſas.
 Lehna atbildeschanā Luſſina pahriſbu.

P. 11.

Wrihm betleekt,

sto ſubrmallāš-gubernementis augliš walbiſchanāš puſſeš: Oberlehrer G. Blaſe, Jenſor.

No. 82.